

ZWIĘZŁA OCENA SYTUACJI SPÓŁKI KGHM POLSKA MIEDŹ S.A. ZA ROK 2007

/przyjęta przez Radę Nadzorczą KGHM Polska Miedź S.A. w dniu 16 maja 2008 r./

Zgodnie z rozdziałem III pkt 1 ppkt 1) „Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW” Rada Nadzorcza KGHM Polska Miedź S.A. przedkłada zwięzłą ocenę sytuacji Spółki z uwzględnieniem oceny systemu kontroli wewnętrznej i systemu zarządzania ryzykiem istotnym dla Spółki. Ocena ta przygotowana jest w oparciu o przedłożone przez Zarząd dokumenty, dyskusje przeprowadzone z udziałem Zarządu i innymi osobami zapraszanyimi na posiedzeniach Rady, a także z uwzględnieniem sprawozdań finansowych i sprawozdań Zarządu z działalności Spółki z badania ksiąg rachunkowych Spółki przez biegłego rewidenta.

Realizacja strategii i misji Spółki

Opracowana i zatwierdzona przez Zarząd w drugiej połowie 2006 roku strategia nie spowodowała znaczących zmian wyrażonych efektami przyjętych nowych kierunków funkcjonowania Spółki. Efektywność prowadzonych operacji zmniejsza się głównie skutkiem wzrostu kosztów, zwłaszcza kosztów pracy, oraz znacznym spadkiem zawartości miedzi w wydobywanym urobku (nadawa). Nadal nie dokonano rozstrzygnięć wieloletnich planów rozszerzenia działalności poza terytorium kraju w podstawowym przedmiocie działalności Spółki, a wieloletnie zaangażowanie wydobywcze spółki w Afryce nie sfinalizowało się jeszcze w postaci konkretnych decyzji przerobu zgromadzonego urobku. Nie poprawiła się również znacząco pozycja finansowa spółek Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A. Rozpoczęto jednak intensywne prace studialne i przygotowawcze nad utrzymaniem szybko kurczących się zasobów rud miedzi w obecnych sferach wydobywczych, które mają być w kolejnych latach wdrożone. Po raz pierwszy przeznaczono w budżetach na ten cel znaczące kwoty.

Warunki makroekonomiczne w roku 2007.

W 2007 r. ceny miedzi kształtowały się na poziomie nieznacznie wyższym niż w roku ubiegłym. Średnia notowań miedzi elektrolitycznej na Londyńskiej Giełdzie Metali (London Metal Exchange) w 2007 r. wzrosła do poziomu 7 126 USD/t i była o 6% wyższa niż w roku 2006, w którym osiągnęła wartość 6 731 USD/t.

Średnia cena srebra na Londyńskim Rynku Metali Szlachetnych (London Bullion Market) osiągnęła w 2007 r. poziom 13,38 USD/troz i była wyższa o 16% niż w 2006 r., w którym wynosiła 11,55 USD/troz.

W 2007 r. notowania polskiej waluty pozostawały w trendzie wzrostowym. W tym okresie średni kurs USD/PLN (NBP) wyniósł 2,77 i był niższy w porównaniu z tym samym okresem poprzedniego roku o 11% (USD/PLN 3,10).

Podstawowe dane i ważniejsze zdarzenia.

Zarząd Spółki

W omawianym okresie sprawozdawczym, skład Zarządu KGHM Polska Miedź S.A. przedstawiał się następująco:

Krzysztof Skóra	Prezes Zarządu
Maksymilian Bylicki	Wiceprezes Zarządu ds. Rozwoju
Ireneusz Reszczyński	Wiceprezes Zarządu ds. Handlu
Marek Fusiński	Wiceprezes Zarządu ds. Finansowych
Stanisław Kot	Wiceprezes Zarządu ds. Produkcji

W dniu 6 listopada 2007 r. Rada Nadzorcza KGHM Polska Miedź S.A. odwołała z funkcji I Wiceprezesa Zarządu Pana Maksymiliana Bylickiego, powołała Pana Dariusza Kaśków, jednocześnie Rada Nadzorcza powierzyła funkcję I Wiceprezesa Zarządu Panu Ireneuszowi Reszczyńskiemu. Po ww. zmianach skład Zarządu przedstawiał się następująco:

Krzysztof Skóra	Prezes Zarządu
Ireneusz Reszczyński	I Wiceprezes Zarządu ds. Handlu
Marek Fusiński	Wiceprezes Zarządu ds. Finansowych
Stanisław Kot	Wiceprezes Zarządu ds. Produkcji
Dariusz Kaśków	Wiceprezes Zarządu ds. Rozwoju

Produkcja górnicza:

Ilość wydobywanego urobku (w wadze suchej) spadła w 2007r. o ok. 1 mln t, tj. z 31,28 mln t w 2006r. do 30,26 mln t w 2007r. Spadek wydobywania w 2007r. został spowodowany ograniczeniem, na wniosek Państwowej Inspekcji Pracy, wydobywania w kopalniach w dni ustawowo wolne od pracy, w których to praca została uwzględniona w budżetach produkcyjnych Spółki.

W wyniku przechodzenia z eksploatacją w rejon o niższym okruszcowaniu rudy miedzi obniżyła się także średnia zawartość miedzi z 1,79% w roku 2006 do 1,67% w roku 2007.

W 2007 roku wyprodukowano 451,9 tys. t Cu w koncentracji, co oznacza zmniejszenie w stosunku do roku poprzedniego (497,2 tys. t) o 9%. Zmniejszeniu uległa także zawartość miedzi w koncentracji z 25,6% w 2006r. do 24,1% w 2007r.

Ilość Ag w koncentracji była niższa od wykonanej w 2006r. o 5% (spadek z 1265 t do 1 199t).

Produkcja hutnicza:

Produkcja miedzi elektrolitycznej była niższa od wykonanej w 2006r. o 23,6 tys. t (tj. o 4%) i wyniosła 533,0 tys. t. Pomimo spadku produkcji z wsadów własnych o 3% w stosunku do 2006r. poziom produkcji finalnej osiągnięto dzięki zwiększeniu udziału wsadów obcych w postaci importowanego koncentratu, miedzi blister i złomów.

Produkcja srebra metalicznego wyniosła na koniec 2007r. 1 215 t i spadła o 2,2% w porównaniu z rokiem poprzednim. Zrealizowano niższą produkcję złota metalicznego (883 kg, tj. o 48,1% mniej niż w 2006r.).

W styczniu 2007r. rozpoczęto w HM Legnica produkcję ołowiu rafinowanego, osiągając na koniec 2007 r. poziom 15,29 tys. t.

Przychody

W 2007 roku sprzedano 526,8 tys. t miedzi i wyrobów z miedzi, tj. o 5% mniej niż w 2006 roku, przy wzroście sprzedaży walcówki miedzianej o 10% (21,8 tys. t). Sprzedaż srebra w porównaniu z rokiem 2006 zmniejszyła się o 5% do poziomu 1 177 t. Spadła także sprzedaż złota o 54% i wyniosła 738 kg.

Wysoki wzrost cen miedzi i srebra, przy niższym wolumenie sprzedaży wpłynął na zwiększenie przychodów ze sprzedaży tych produktów w 2007 roku odpowiednio o: 7,5% (716,58 mln zł) i 41% (132,04 mln zł).

W sumie przychody ze sprzedaży wyniosły 12 183,11 mln zł, czyli o 7,0 % więcej niż w roku poprzednim. Wartość przychodów ze sprzedaży w 2007 r. uwzględnia ujemny wynik z rozliczenia towarowych instrumentów zabezpieczających w wysokości -632,73 mln zł (w 2006 roku -2 453,73 mln zł) oraz zysk z realizacji walutowych instrumentów zabezpieczających na kwotę +146,23 mln zł (w 2006 roku +83,17 mln zł). Wartość przychodów ze sprzedaży została również skorygowana o rozliczone w wynik dodatnie różnice kursowe związane z zabezpieczeniem kredytu walutowego, które zostały odniesione do eksportu katod w kwocie + 50,99 mln zł (w 2006 roku + 39,53 mln zł).

Koszty

Całkowity jednostkowy koszt produkcji miedzi elektrolitycznej wzrósł z 10 497 zł/t w 2006 roku do 11 160 zł/t w 2007 roku.

Wzrost jednostkowego kosztu produkcji miedzi w odniesieniu do 2006 roku o 6,3% tj. o 663 zł/tonę Cu wynikał w głównej mierze: ze wzrostu kosztów pracy w związku z wyższym odpisem na dodatkową nagrodę roczną (wzrost z 14% w 2006r. do 24% w 2007r.), ze spadku produkcji miedzi z koncentratów własnych, w wyniku relatywnie droższych półfabrykatów własnych z zapasu, jednakże przy niższej cenie i ilości wykorzystanych do produkcji obcych materiałów miedzionośnych.

Koszt produkcji miedzi z wsadu własnego wzrósł o 1 128 zł/t, tj. o 14%, na co wpłynął głównie wzrost kosztów pracy oraz spadek produkcji miedzi z koncentratów własnych.

Koszt produkcji miedzi stanowił 94% kosztów ogółem wg rodzaju. W 2007r. wartość kosztów wg rodzaju zmniejszyła się o 587,69 mln zł, tj. o 7%, w wyniku niższej wartości materiałów miedzionośnych z tytułu niższego wolumenu (o 29 tys. t) i niższej ceny zakupu (o 2 373 zł/t).

Koszty rodzajowe bez zakupionych materiałów miedzionośnych w 2007r. wzrosły o 234,56 mln zł, tj. o 4%, przede wszystkim w wyniku: zwiększenia kosztów pracy w związku z wyższym odpisem na dodatkową nagrodę roczną o 164,05 mln zł i wzrostu kosztów amortyzacji o 37,12 mln zł.

Wyniki finansowe

Zysk brutto w 2007 roku wyniósł 4 655,53 mln zł i był wyższy o 6% w relacji do poprzedniego roku. Na poziom wyniku wpłynęły następujące kategorie finansowe: zysk ze sprzedaży (4 879,75 mln zł), strata z pozostałej działalności operacyjnej (-197,71 mln zł), strata z działalności finansowej (-26,50 mln zł).

Strata na pozostałej działalności operacyjnej w kwocie 197 714 tys. zł (w 2006 r. zysk na poziomie 264 068 tys. PLN) jest skutkiem przede wszystkim:

- przychodów z tytułu dywidend – spadek z 469 598 tys. PLN do 270 363 tys. zł
- straty z wyceny i realizacji instrumentów pochodnych – wzrost kosztów z 150 471 tys. zł do 313 147 tys. zł (koszty wynikające głównie ze zmiany wartości czasowej opcji, które rozliczają się w przyszłych okresach)
- ujemnych różnic kursowych – wzrost z 63 778 tys. zł do 165 451 tys. zł

Zysk netto wzrósł w 2007r. o 5,4% do poziomu 3 798,83 mln zł, natomiast wynik EBITDA wzrósł o 6,6% do 5 100,59 mln zł.

Wybrane wskaźniki finansowe

Wzrosła wartość następujących wskaźników:

- płynności bieżącej do 2,53 (2007r.) z 1,86 (2006r.);
- płynności szybkiej do 1,72 (2007r.) z 1,28 (2006r.);
- rentowności aktywów (ROA) do 30,7% (2007r.) z 29,4% (2006r.);
- zysk na akcję (EPS) do 18,99 zł (2007r.) z 18,02 zł (2006r.);
- cena / zysk na akcję (P/E) do 5,6 (2007r.) z 4,9 (2006r.);
- wartość rynkowa / wartość księgowa (P/BV) do 2,4 (2007r.) z 2,2 (2006r.);

Spadła wartość dwóch wskaźników:

- rentowności kapitału własnego (ROE) do 42,4% (2007r.) z 44,4% (2006r.) w wyniku wzrostu wartości kapitałów własnych o 10% w 2007r.;
- stopy zadłużenia do 27,6% (2007r.) z 33,8% (2006r.), co jest skutkiem zmniejszenia poziomu zobowiązań (o 17%).

System zarządzania ryzykiem finansowym

Zarządzanie ryzykiem finansowym zawiera procesy identyfikacji, pomiaru i określania sposobu postępowania z nim. Głównymi ryzykami finansowymi, na które narażona jest Spółka są:

- ryzyka rynkowe: ryzyko zmian cen metali, kursów walutowych, stóp procentowych;
- ryzyko płynności;
- ryzyko kredytowe.

Zdaniem Spółki najważniejszym spośród ryzyk, na które jest narażona, jest ryzyko rynkowe. Za zarządzanie ryzykiem rynkowym w Spółce i przestrzeganie przyjętej w tym zakresie *Polityki* odpowiada Zarząd, natomiast głównym podmiotem zajmującym się jej realizacją jest Komitet Ryzyka Rynkowego, który rekomenduje Zarządowi działania w tym obszarze. Główną techniką zarządzania ryzykiem rynkowym są strategie zabezpieczające wykorzystujące instrumenty pochodne. Wykorzystuje się również hedging naturalny.

Spółka na bieżąco prowadzi analizy rynków metalowych oraz walutowych, które są podstawą w podejmowaniu decyzji o wdrożeniu strategii zabezpieczających. Spółka stosuje rachunkowość zabezpieczeń w celu zabezpieczenia przed ryzykiem zmiany przepływów pieniężnych z tytułu ryzyka kursu walutowego oraz z tytułu ryzyka cen metali. Monitorowanie wielkości ryzyka rynkowego w Spółce opiera się na analizach wpływu czynników ryzyka rynkowego na działalność Spółki (wynik finansowy, bilans, rachunek przepływów).

Zgodnie z najlepszymi, światowymi praktykami w tym względzie, dokonano w Spółce rozdziału komórek merytorycznych zajmujących się zawieraniem transakcji zabezpieczających i tych odpowiedzialnych za ich autoryzowanie, rozliczanie i sporządzanie wycen tych transakcji. Taka struktura organizacyjna umożliwia zarówno kontrolę procesu zarządzania ryzykiem rynkowym oraz minimalizowanie ryzyka zawierania nieautoryzowanych transakcji na rynku instrumentów pochodnych (zasada drugiej ręki). Powyżej opisany system zarządzania ryzykiem rynkowym funkcjonujący w Spółce oparty jest na najlepszych światowych standardach, co potwierdzają pozytywne opinie audytorów i firm konsultingowych badających ten proces, jak również wysokie oceny przejrzystości sprawozdań finansowych w tym zakresie.

System kontroli wewnętrznej

Istotnym elementem zarządzania ryzykiem operacyjnym jest audyt procesów prowadzony przez Departament Audytu i kontrola wewnętrzna (instytucjonalna) sprawowana przez Departament Kontroli Wewnętrznej.

Przeprowadzając audyty każdorazowo dokonuje oceny funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej, oraz ważnych rodzajów ryzyka mogących niekorzystnie wpłynąć na osiągnięcie celów spółki. W wyniku tych działań kierownictwo otrzymuje stan faktyczny procesu wraz z propozycją działań naprawczych i rekomendacjami niezbędnymi do podjęcia stosownych decyzji.

W 2007 roku przeprowadzono audyty wewnętrzne w 8 – miu obszarach działalności KGHM Polska Miedź S.A. W wyniku działań audytowych wskazane zostały: obszary, w których wystąpiły ryzyka, przyczyny powstania tych ryzyk, propozycje ich wyeliminowania, oraz obszary, w których system kontroli wewnętrznej nie działa prawidłowo. Zostały wdrożone działania naprawcze (rekomendacje), które dotyczyły:

- Ładu korporacyjnego (Proces delegowania uprawnień w Spółce),
- Strategii („Proces delegowania uprawnień w Spółce”),
- Działalności operacyjnej (ustalenie cen, sprzedaży miedzi i innych produktów, dystrybucji, usługi transportowe, system informatyczny),
- Infrastruktury (ubezpieczenie majątku),
- Czynników zewnętrznych (ochrona środowiska – odpady).

Kontrola wewnętrzna (instytucjonalna) realizuje swoje zadania na podstawie zatwierdzonego przez Zarząd Spółki „Regulaminu Kontroli Wewnętrznej”. System kontroli wewnętrznej oparty o zasady niezależności i obiektywizmu obejmuje wszystkie obszary i jednostki organizacyjne Spółki. Jednocześnie, utrzymano w pełnym zakresie obowiązek samokontroli pracowników i kontroli funkcjonalnej sprawowanej przez wszystkie szczeble kierownicze w ramach obowiązków koordynacyjno-nadzorczych.

Wcześniejsze działania stanowisk ds. kontroli wewnętrznej ulokowanych w strukturze organizacyjnej Oddziałów Spółki nie przynosiły spodziewanych efektów dlatego w II-gim

półroczu 2007 r. zorganizowano Departament Kontroli Wewnętrznej na poziomie Biura Zarządu i podporządkowano bezpośrednio Członkowi Zarządu.

Dotychczasowe działania kontrolne Departamentu Kontroli Wewnętrznej wskazały m.in. na potrzebę ograniczenia ryzyka związanego:

- 1) z wyborem wykonawców/dostawców robót i usług,
- 2) ze sposobem zarządzania złożonymi projektami.

W efekcie zaproponowano daleko idące zmiany w procedurach (jeszcze nie wdrożone) oraz dookreślenie i egzekwowanie odpowiedzialności pracowników za podejmowane działania lub za zaniechania nie tylko na „własnym” stanowisku pracy, ale także za realizację zadań w ramach Komisji i Zespołów do których są powoływani

Wybrane zagadnienia wymagające uwagi.

Szczególny nacisk w najbliższej przyszłości Spółka winna położyć na:

- zwiększenie elastyczności kosztowej Spółki, zaczynając od powstrzymania ich wzrostu i przystąpienia do ich obniżania,
- opracowanie (zweryfikowanie) długofalowej strategii rozwoju i funkcjonowania Spółki z programem konsekwentnego jej wdrażania i monitorowania,
- zintensyfikowanie rozwoju programów studialnych, koncepcyjnych, i w efekcie inwestycyjnych, dotyczących dostępu do krajowych zasobów surowcowych rud miedzi,
- dokonanie przeglądu i weryfikacji misji funkcjonowania spółek z Grupy Kapitałowej,
- monitorowanie i udoskonalanie strategii zabezpieczenia przed ryzykiem cen surowców (transakcje opcyjne) i ryzykiem kursowym – silne uzależnienie poziomu przychodów Spółki od notowań surowców i kursu walutowego,
- niski udział sumy bilansowej i przychodów ze sprzedaży (tj. ok. 5%) spółek zależnych w skonsolidowanych wynikach Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź SA.